

Samlede motiveringstaler: Lauritzen-prisen 2015

Motiveringstale Lauritzen-prisen: Peter Plaugborg (af Kasper Wilton)

Kære Peter.

Så står du her. Igen. På et teater og en scene du kender og holder af. Denne gang ikke i en rolle; men som Peter, der fortjent er i færd med at modtage den prestigefyldte Lauritzen-pris. Vi har lige set interviewet med dig og nu er det min tur til at supplere lidt. Hos Lauritzen Fonden er det prismodtageren, der er i centrum, og der – midt i vores opmærksomhed - i centrum - har du været fra første færd.

Du blev uddannet i Odense i 2007. I denne periode er der to ting, jeg gerne, fra mit ståsted vil supplere billedet af dig med: En forestilling, en opvisning, som ikke står i nogen biografier, men som jeg gerne, nu hvor jeg har muligheden, vil give en tanke her i dag: Som tredjeårselev på Skuespillerskolen samlede tilfældet en ophobning af talent af dengang ukendte unge mennesker. Forestillingen hed "Menneskegalskab" og der var to medvirkende; Mikkel Reenberg og Peter Plaugborg. To dramatikere havde i samarbejde skrevet stykket; Andreas Garfield og Line Mørkeby. Det var instrueret af en ung kvinde, der netop var optaget på instruktøruddannelsen i København, hun hed Eliza Kragerup. Så meget ungt talent i det samme lille lokale - det var uforglemmeligt, og derfor er det ikke overraskende, men så meget desto mere glædeligt, at al dette talent i sine forskellige retninger, siden har foldet sig så smukt ud.

Den anden ting jeg vil supplere det tidlige billede af dig med er, at du i din scenetjeneste spillede Johannes i Kaj Munks "Ordet". Da du sad med den lille pige på skødet og fortalte hende om paradiset og hendes mor i himlen, var det så usigeligt gribende. En stor rolle for et ungt menneske og for en elev, kan man med rette tænke; men du stod distancen og blev nomineret til en Reumert allerede som tredjeårselev.

Om end hovedroller og nomineringer fortsatte i Odense, måtte og skulle du selvfølgelig til København.

Du debuterede her i "Ifigenia" i rollen som Kalchas, ypperstepræsten, og siden har Det Kgl. Teater, og senere det Røde Rum, som dine primære arbejdssteder haft glæde af dig, din kunnen og dit talent. Man bliver så glad, når vores nationalscene kender sin besøgstid. Og her på dette teater har du spillet et utal af roller, hvoraf de fleste burde nævnes, for skuespilchefen og instruktøren har flittigt gjort brug af dig. Men talen bliver for lang, jeg kan dog alligevel ikke lade være at nævne Ulysses og uden for disse mure kunne jeg sige "Prior" i Engle i Amerika på Edison, jeg kunne nævne TV, "1864", film "Submarino", "Skammerens datter", "Idealisten" og "I dine hænder".

Jeg vil slutte af med noget, man heller ikke kan læse sig til i biografier eller teaterleksika. Jeg sad i juryen, da du gik til optagelsesprøve. Du gik op i en komisk Shakespeare monolog fra "Købmanden i Venedig". Det var bimplende overbevisende. Ved tredje prøven bad vi dig om at lave den igen. Det var endnu bedre. Da du var færdig, var der et øjeblik tavshed, i den pause lænede min sidemand sig ind mod mig, det var Klaus Bondam der, som chef for Folketeatret i øvrigt, var ekstern censor. Han hviskede "...I dag er en ny stjerne i dansk teater født – og vi var der, da det skete".

Kære Peter Plaugborg – tillykke med Lauritzen-prisen 2015.

Motiveringstale Lauritzen-prisen: Karen-Lise Mynster (af Lars C.W. Wallenberg)

"Der findes ord i en tekst eller i et digt, som man ikke troede eksisterede, men som man dybest set kun kan mærke inde i sig selv, når man hører dem" - udtalte Karen-Lise Mynster fornyeligt. Det lyder ikke blot meget smukt og let, men også graciøst.

Men for at kunne opnå den tilstand, hvor publikum kan mærke eller spejle sig selv i ordene, i situationen og i følelsen, kræver det, at skuespilleren har sat sit kunstneriske vandmærke på materialet. Det er en balancekunst, hvor skuespilleren både skal tage rollen ind under huden og lægge sine egne private erfaringer og følelser ind i den, for så at holde karakteren ud i strakt arm og viske de forhold ud, som er for private og ikke kommer publikum ved. Eller som dagens prismodtager selv udtrykker det: "Jeg lader en tekst passere gennem de filtre og de lag, som jeg besidder, for så at pudse af bagefter". På den konto skal en givende skuespilpræstation være et spejl på virkeligheden, men ikke være virkeligheden. Og er der noget Karen-Lise Mynster kan som få, så er det at holde et spejl op foran os, for så at lade os genkende os selv i de meget varierede karakterer hun spiller.

Dertil kommer en sublim evne til nærmest at underspille, antyde og spille på en uudgrundelighed som er pokkers besnærende samt en meget fin, intens og sigende mimik garneret af en fræk evne til at spille på den sigende pause. Alt sammen elementer som får en til at føle stor sympati og medfølelse - som f.eks. da Karen-Lise Mynster spillede den tragiske skyggedame frøken Jacobsen fra banken i "Matador", holdt op imod rollen som den menneskeforbrugende og manipulerende Karen Blixen i forestillingen "Om baronessen", for ikke at forglemme Karen-Lise Mynsters fortolkning af den navnløse kvinde i Inger Christensen monologen "Det springende punkt", hvor dagens kvindelige prismodtager i den grad tog publikum med på en poetisk galaksetur.

Karen-Lise - du hører til i gruppen af skuespillere, der altid har evnet at bruge den tvivl, der unægtelig viser sig hos enhver skuespiller, til noget kreativt, til noget skabende og helt vidunderligt. Det er vi mange som ikke blot er dig meget taknemmelig for, det er også grunden til, at du står her i dag.

Kære Karen-Lise i 1984 modtog du Henkel-prisen - som jo er en indlemmet del af Lauritzen-prisen - og reelt har vi kunne tildele dig prisen, hvert eneste år lige siden, for dine altid opsigtsvækkende og helstøbte præstationer. Tillykke med Lauritzen-prisen 2015, den er fortjent og mere end det.

Motiveringstale Visionsprisen: Henrik Hartmann (af Rikke Rottensten)

Man kan næsten mærke koldsveden krybe frem på panden, når man midt i premieremyldret på et teater pludselig ser en høj mand, der rager op over alle andre og har kurs direkte mod én. Man ved, det er umuligt at undslippe at blive dyppet i det syrebad, Henrik Hartmann har hældt op til én, om end han altid gør det med en så blid og næsten forførende stemmeføring, at de omkringstående aldrig ville fatte mistanke om, hvad det er, han er i gang med.

En aften var det en af mine kolleger, der blev passet op, men af en noget mere stilfærdig Henrik Hartmann: "Nu har jeg siddet her i alle de år, og har det egentlig ændret noget som helst?" sagde han om sin direktørtid på Betty Nansen Teatret, der sluttede her i sommer.

Ændret noget? Jo, Henrik Hartmann, det kan vi love dig for, at det har. Dansk teater er af mange grunde ikke det samme, som det var, da du tiltrådte i sommeren 1992. Og en del af grunden er din tilstedeværelse.

Betty Nansen Teatret var i mange år Det Kgl. Teaters dårlige samvittighed, fordi I spillede alt det, de burde spille og med stjerneskuespillere. Det var jer, der trak dansk teater ud af provinsialismen og ind i en international kontekst med Robert Wilson og Tom Waits "Woyzeck".

Men dér hvor du mest tydeligt har gjort en vigtig forskel for dansk teater, er med C:ntact, hvor især unge med anden etnisk baggrund har lavet teater på baggrund af deres egne historier, men også klassikere, bakket op af alt det et stort teater kan stille med. Længe før det blev populært at ytre den slags, insisterede du på, at teater ikke kun er for og om den hvide middelklassedansker på 50+. Det har mangfoldiggjort, udvidet og forandret dansk teater i en grad, så det er svært at forestille sig, hvor vi ville have været uden C:ntact.

Når vi giver dig Visionsprisen i dag, er det en erkendelse af, at uanset hvor besværlig og irriterende du virkelig *kan* være, så er det vigtigt, at du er det! Når man er sammen med dig, genopdager man, at teater ikke bare er 'nice to have', men 'need to have', at teater faktisk kan føles som et spørgsmål om liv eller død.

Du brænder for teatret i en grad, som kunstarten og os, der omgiver den ikke kan undvære.

Derfor vil vi med året Visionspris forpligte dig til at fortsætte dit markante arbejde for og i dansk teater nu, hvor du har fået friheden til at gøre det præcis, som du vil det. Tillykke!

Motiveringstale Backstage-prisen: Manuel Claro (af Poul Nesgaard)

Du ved jeg læste dig forkert, da du for mange år siden gik på Den Danske Filmskole og altid stod med det der smil på læben. Og det er underligt, for jeg har altid selv været en meget smilende person, der forstod, at man fik en noget lettere gang på jorden med et smil på læben – det er en gave. Men med dig tænkte jeg straks overflade og umodenhed. Den mand må da kunne forstå, at kunst er en alvorlig sag.

Det var virkelig en forkert læsning, for bag smilet var, og er der, en smuk, begavet og stærk personlighed, som man bestemt ikke skal tage fejl af. Du ved, hvad du vil, og du vil det sammen med andre. Du er målrettet og åben på samme tid, du hviler i dig selv, for du kender dit værd. Du har forstået at filmkunst i Danmark bygger på samarbejde mellem sublime kunstnere inden for hver deres fag. Derfor er det typisk for dig at sige, jeg citerer: "Mit mål er ikke at skabe billeder, der er forelskede i sig selv, men i filmens historie – eller et andet." Som filmfotograf er man ansvarlig for et aspekt af det filmiske udtryk, samtidig med at man skal være bevidst om og give plads til, at alle de andre aspekter kan blomstre. Den kollektive proces er noget af det sjoveste ved at lave film, det at man skal overgive sig til, at man i fællesskabet skaber noget sammen. Og et sidste citat: Jeg føler mig godt tilpas i rollen som den, der hjælper instruktøren med at udleve sin vision."

Du er en elsket og meget talentfuld fotograf, du er en gave at have med på et filmhold, og det stærkeste bevis for dit værd er at nævne så forskellige instruktører, som du har arbejdet sammen med, og deres produktioner, som spænder fra de store maleriske filmværker, over de stærkt kunstneriske og eksperimenterende, til de lette og underholdende, det være sig film eller TV, serielle eller enkeltstående produktioner, fiktion eller dokumentar. Navne som:

Christoffer Boe, Lotte Svendsen, Jytte Rex, Dagur Karri, Lars Von Trier, Ditte&Louise henholdsvis Ditte Hansen og Louise Mieritz – den sidste er du for øvrigt gift med – det siger mere end mange ord – stort tillykke og lykke til på vejen videre frem.

Motiveringstale Wauw-prisen: Susanne Breuning (af Kasper Wilton)

Wauw! Det er der blevet sagt mange gange om Susanne Breuning. Og med forskellige betoning er alt efter lejligheden. I de lettere afklædte film fra 70'ere, hvor jeg forestiller mig et 'wauw', der nok har lydt en smule mere lummert, til det beundrende 'wauw' for de bl.a. 27 musicals du har brilleret i, til det anerkendende 'wauw' for din store flid og dine mange evner også som instruktør og koreograf, til det begejstrede 'wauw' for dine portrætforestillinger og dine mange revy optrædener med dine sikre karakterskabende evner, din sang, din dans, din timing, din humor.

Men aldrig er der blevet sagt 'wauw', som i denne sammenhæng. For Lauritzen Fondens 'wauw' er et 'wauw' til en "etableret skuespiller, der optræder i en helt uventet type rolle eller sammenhæng".

Og nu troede vi lige vi kendte dig. Susanne Breuning, det er revy, det er cabaret, det er underholdning for underholdningens skyld – og ikke et ondt ord om det.

Men så kom 'den uventede rolle'. I forrige sæson spillede du nemlig rollen som den usikre, underkuede og evigt udglattende, fortrængende mor i Mogens Rukow og Thomas Vinterbergs "Festen" på Folketeatret. Indfølt, gribende med et utroligt scenisk nærvær. Man kan sige meget om den præstation. Herfra siger vi bare 'wauw'!

Motiveringstale Believe in You-prisen: Sicilia Gadborg Høegh (af Geir Sveaass)

Sicilia Gadborg Høegh tager sit fag alvorligt og hun har taget en grundig uddannelse. Efter Balletakademiet i Göteborg uddannede hun sig som musicalperformer på Det Danske Musicalakademi i Fredericia. Som om ikke det var nok, søgte hun et år efter endt uddannelse ind på Statens Scenekunstscole. Hun blev selvfølgelig optaget. Sicilia Gadborg Høegh blev lagt mærke til allerede under sit praktikophold på Det Kongelige Teater, da hun meget kompetent spillede over for Søren Sætter-Lassen i "Den Gerrige". Et kæmpe billede af de to prydede Skuespilhuset her i mange år.

Mellem de to sidste uddannelser debuterede hun på Gladsaxe Teater i musicalen "The Wild Party", og efter Scenekunstscolen rejste hun direkte til Aarhus Teater, hvor hun blev i to år. Hun blev flittigt brugt i repertoiret, men måske ikke udfordret på det niveau hun så åbenlyst fortjener. Typisk stod hun stærkt som den tavse tjenestepige i "Hedda Gabler", en markant tilstedeværelse, men i periferien af handlingen. Hendes sidste rolle på Aarhus Teater gav hende endelig det store gennembrud, som Mille i "Glasbobler" af Julie Petrine Glargaard. Her fik Sicilia muligheden for at gå i dybden og skabe et sandt og rørende portræt af en ung kvinde, der kæmper for at bevare livsglæde og styrke mod alle odds. En rolle hun også fik en talent-Reumert for. Næste gang vi ser den alsidige, unge skuespillerinde bliver på Det Lille Teater i København. Vi venter os meget af Sicilia. We believe in you.

Motiveringstale Believe in You-prisen: Joachim Fjelstrup (af Geir Sveaass)

Man lagde mærke til Joachim Fjelstrup allerede da han som praktikant fra Statens Scenekunstscole spillede Hr. Loyal i "Tartuffe" på Grønnegårdsteateret. Hans langstrakte 'dead pan funny bone' inkluderede høj hat, lyste op, overraskede og lagde publikum ned mellem havens grønne træer. Næste gang offentligheden så ham, var som ung og livsfarlig psykopat, der hjalp klassekammeraterne med at skjule et mord i "DNA", skolens præsentationsforestilling i samarbejde med Det Kgl. Teater.

Efter afsluttet uddannelse er han vendt tilbage til Grønnegårdsteatret og har spillet i Shakespeares "De lystige koner i Windsor". På Mammutteatret i "Catering" var han en tilforladelig støttespiller for

trafficking af russiske unge piger til Skandinavien. Han spænder vidt, Joachim Fjelstrup. Hans gode sangstemme fik vi glæde af i den rolle, der blev hans store gennembrud, nemlig rollen som Eik Skaløe i Ole Christian Madsens film "Steppeulven". En rolle, der gjorde ham til 'shooting star' på årets Filmfestival i Berlin. På det store lærred kan man også se ham i "9. april" og i ikke mindre end to af årets afgangsfilm fra Filmskolen. Det kører deruda' for Joachim Fjelstrup. We believe in you.

